

«L'actuació de les dones en un món canviant» Fòrum Nord-americà/Europeu de les Organitzacions No Governamentals (Viena, 12-15 d'octubre de 1994)

Hermínia Pujol

Universitat Autònoma de Barcelona. Centre d'Estudis Demogràfics.
08193 Bellaterra (Barcelona). Spain

Data de recepció: abril 1995

Resum

Representant una gran diversitat de nacionalitats, professions, interessos i bagatges, unes 1.700 dones de diferents organitzacions no governamentals (ONG), provinents de 54 països d'Europa i Nord-amèrica, s'aplegaren a Viena durant quatre dies per discutir les formes d'acció per a la millora de la situació de les dones de la regió i del món. El resultat de les seves deliberacions fou el document que, amb el nom «Crida per l'acció», haurà de servir per a l'elaboració de les recomanacions finals que Nacions Unides i les ONG presentaran a Beijing dins el marc de la IV Conferència Mundial sobre la Dona.

Paraules clau: organitzacions no governamentals, dones.

Resumen. *«La actuación de las mujeres en un mundo que cambia»: Forum Norteamericano/Europeo de las Organizaciones No Gubernamentales (Viena, 12-15 de octubre de 1994)*

Representando a una gran diversidad de nacionalidades, profesiones, intereses y conocimientos, unas 1.700 mujeres de diferentes organizaciones no gubernamentales (ONG), de 54 países de Europa y Norteamérica, se reunieron en Viena durante cuatro días para discutir las formas de acción para la mejora de la situación de las mujeres de la región y del mundo. El resultado de sus deliberaciones fue el documento que, bajo el nombre de «Llamada a la acción», deberá servir para la elaboración de las recomendaciones finales que las Naciones Unidas y las ONG presentarán en Beijing dentro del marco de la IV Conferencia Mundial sobre la Mujer.

Palabras clave: organizaciones no gubernamentales, mujer.

Résumé. *«Le rôle des femmes dans un monde en changement»: Forum Nord-américain/Européen des Organisations Non Gouvernementales (Vienne, 12-15 octobre 1994)*

En representation de nombreuses nationalités, activités, interets et savoirs, près de 1.700 femmes de plusieurs Organisations Non Gouvernementales (ONG) de 54 états d'Europe et Amérique du Nord s'ont réuni à Vienne pendant quatre jours pour discuter les formes d'action pour améliorer la situation des femmes de la région et du monde. Le résultat de

cooperatiu a nivell nacional, regional i global, tot remarcant que les dones de fora de la regió de la CEE, i en particular que les dones immigrades i les refugiades, que es trobin afectades per les decisions preses a la regió puguin tenir accés als processos de presa de decisió. Es féu atenció també a la possibilitat de marginalització de les dones de l'Europa de l'Est i dels països de l'antiga Unió Soviètica.

En aquesta línia es féu denúncia de la responsabilitat de les institucions internacionals financeres i de les companyies transnacionals. Es demanà una redefinició del concepte de treball que inclogués el treball no remunerat en els comptes nacionals i en els indicadors socials i econòmics, com també el reconeixement de la contribució de les dones immigrades i refugiades que treballen en feines mal retribuïdes. En aquest sentit, s'exigí que es prenguessin mesures per aturar l'actual increment del racisme i d'un clima de neteja ètnica.

Des del taller de desenvolupament comunitari és recomanà l'establiment d'una organització global afiliada a les Nacions Unides i al seu finançament: hauria de ser un fons per al desenvolupament de grups de base que donés suport a les organitzacions comunitàries que promouen el desenvolupament igualitari i la protecció del medi en comunitats pobres del nord i del sud. Aquestes organitzacions haurien de tenir estructures on les dones poguessin exercir-hi el seu control i poguessin compartir-ne la direcció. S'afirmà que les dones i les líders dels grups de base són elements fonamentals a l'hora de resoldre conflictes a tots nivells, per la qual cosa cal donar un reconeixement a aquest fet mitjançant suport econòmic, social i emocional a les dones i a les famílies, educació, creació d'estructures alternatives per afavorir la pau i la justícia, com també un desenvolupament de valors que hi contribueixin, tals com la tolerància i el respecte a les diferències. S'apuntà que en lloc de pagar agències socials professionals per fer treballs comunitaris, s'hauria de pagar a les dones de base i, quan calgui, formar-les per continuar la tradició basada en l'ajuda mútua que enforteix les comunitats. Així s'eliminarà la pobresa a mesura que circulés el diner dins la mateixa comunitat, a la vegada que es restaurarien les forces de cohesió, la confiança i la seguretat entre els seus membres.

Des dels diferents grups que tractaven temes relacionats amb la violència contra les dones i els drets humans es manifestà la necessitat, per part de tots els governs, de reconèixer, identificar, oposar-se i sancionar totes les formes de violència contra les dones i de vulneració dels drets humans. Una campanya política en aquest sentit hauria d'estar basada en un programa de prevenció a llarg termini en la formació del personal que treballa en la policia, la justícia, la sanitat, l'educació, l'habitatge i els serveis socials. Hauria d'assegurar que totes les dones tinguessin accés a la correcta informació sobre els seus drets i que aquests serveis fossin accessibles a les dones que han sobreviscut a la violència i a la vulneració d'aquests drets.

Violència i vulneració que abraçaria des de les pràctiques religioses i les manifestacions culturals tradicionals que atemptessin contra els drets de les dones, passant pel dret a l'autodeterminació sexual i econòmica, fins al tràfic de dones, la tortura, la violació, l'avortament forçat, l'esterilització, el geno-

cidi, l'esclavatge sexual o altres formes de violència genèrica o violació dels drets i les llibertats fonamentals, tant en temps de pau com en situacions de conflicte armat o d'ocupació militar. Els diferents grups específics: dones amb discapacitats, dones grans, dones lesbianes, dones immigrades i/o refugiades, dones indígenes, feren notar com la vulneració dels seus drets es realitza de la manera més impune i sovintejada. Es féu esment especial, també, a la salut i als drets reproductius, tot demanant que es creessin les condicions socials, econòmiques, legals i polítiques per assegurar el lliure accés a aquests drets. En les qüestions relacionades amb la salut, es parlà dels seus lligams amb les condicions mediambientals.

El taller de participació política encoratjà els governs a què, per tal de redreçar el dèficit democràtic i establir una veritable participació, facilitessin l'accés de les dones a tots els nivells de presa de decisions, identifiquessin i nomenessin dones als cossos escollits de la CEE, de manera que s'assolís la paritat. Es demanà que la diversitat de dones, en termes de raça, classe, professió, edat, preferència sexual, etc., quedés reflectida plenament en la composició de les persones que prenen decisions. Que les dones de fora de la regió de la CEE afectades per les decisions preses a la regió participessin en aquests processos de presa de decisió.

Des del taller de mitjans de comunicació es manifestà la preocupació davant el fet que a l'Esborrany de les Nacions Unides per al Pla d'Acció no hi hagués cap referència directa ni específica als mitjans de comunicació. Es digué que aquests mitjans de producció i de distribució mecànics i electrònics es troben, en la majoria de països, concentrats en unes poques mans o són propietat dels governs, per la qual cosa les veus de les dones són silenciades i els seus punts de vista no són accessibles al públic majoritari. En aquest sentit, es demanà a Nacions Unides que a través dels governs i de les ONG assegurés uns mitjans de comunicació no sexistes, no racistes, no violents, no homofòbics, que projectessin una imatge justa i igualitària de les dones, els infants i les persones discapacitades.

Per altra banda, es considerà l'educació com una àrea crítica d'interès separada: «Igualtat educativa per a les dones i entre diferents grups de dones». S'assenyalà la manca d'educació com a factor clau de la feminització de la pobresa, decidí per a les mesures que han de facilitar l'*empowerment* de les dones, del qual tant es va parlar a la Conferència d'El Cairo i sobre el qual no sembla que es prengui cap mesura finançada. S'emfasitzà en la necessitat que aquesta educació fos sensible al gènere evitant biaixos en contingut educatiu i pedagògic.

Finalment, s'abordà la qüestió dels conflictes armats i la desmilitarització de tots els àmbits de la societat, un dels temes principals de la Quarta Conferència Mundial sobre les Dones, tal com s'esmenta en el seu lema: Acció per a la Igualtat, el Desenvolupament i la Pau. Sense pau no es poden superar la pobresa, la violència contra les dones, la discriminació ni la desigualtat. Malgrat la reducció de la despesa militar a la regió de la CEE, aquesta encara és elevada i es malbaraten recursos que podrien dirigir-se cap a la millora de la societat civil, la prevenció de conflictes violents i la seva resolució.

Així doncs, cal veure aquesta reunió regional preparatòria per a la Conferència Mundial a Beijing com un intent per copsar el punt de vista que des dels països de la CEE es té de la realitat actual de les dones, les seves potencialitats i mancances dins la regió i les seves interrelacions amb la resta de dones del món. Es tracta d'un esforç per unificar criteris de cara a presentar una acció forta i contundent durant el fòrum paral·lel d'ONG a Beijing, el qual al seu torn té dos objectius fonamentals: influir en les decisions oficials dels Estats Membres de Nacions Unides i adoptar una posició respecte a les accions que cal prendre a favor d'una millora en la condició de les dones dins d'un món canviant que es prepara per la seva entrada al segle XXI. El lema del fòrum «Una mirada al món a través dels ulls de les dones» vol incidir en la necessitat de tenir en compte les seves voluntats, les seves capacitats i els seus drets, fins ara menystinguts, com a punt de referència per propiciar, facilitar i promoure el canvi cap a una societat més igualitària, més pacífica i amb més respecte a les diferències humanes i socials i a l'ecosistema, que els ulls de les dones tenen molt més presents.